

ارزیابی عملکرد نهاده های کمی و کیفی در طرح محوری گندم و ارائه راه حل های لازم جهت افزایش کارایی آن

* بهمن رنجبر - ** بهاء الدین نجفی

چکیده:

طرح محوری گندم که با هدف افزایش عملکرد گندم در واحد سطح و در نتیجه افزایش تولید کل این محصول بمنظور میل بخودکفائی و تأمین مواد غذایی جامعه تدوین گردیده را می توان نمونه ای از تلفیق ترویج و خدمات حمایتی دانست.

باتوجه به اهمیت موضوع، این مسئله در روستاهای دو شهرستان آباده و اقلید در شمال استان فارس مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات لازم از طریق تکمیل پرسشنامه و بامصاحبه با ۱۰۰ زارع در ۴۰ روستای این دو شهرستان جمع آوری گردید.

پس از آن زارعین برحسب پذیرش یا عدم پذیرش پیشنهادات طرح به دو گروه کشاورزان تحت پوشش طرح محوری (مکانیزه و نیمه مکانیزه) و کشاورزانی که تحت پوشش طرح نبوده اند (سنتی) تقسیم شدند. از هر گروه نمونه ۵۰ نفری انتخاب و هر دو گروه با یکدیگر مقایسه گردیده اند. بمنظور مطالعه تأثیر هر یک از متغیرهای (سطح زیر کشت، تعداد قطعه، میزان بذر مصرفی، عملیات آماده سازی زمین، میزان کود شیمیائی مصرفی، تعداد دفعات آبیاری و آموزش) بر کارائی تولید محصول گندم، برای هر یک از گروه های فوق با کمک رگرسیون خطی چند متغیره و جهت اطمینان بیشتر تابع تولید کاب - داگلاس تخمین زده شد. علاوه بر این برای مقایسه میزان تأثیر هر یک از عوامل فوق بر متوسط محصول گندم، توابع استاندارد شده را تخمین زده و از طریق آنالیز واریانس آزمون گردید.

در این راستا پیشنهاد می گردد با تأمین اعتبارات بیشتر و حمایت همه جانبه دولت این طرح همچنان بر اجرای اهداف خود بکوشد و بدینوسیله امکانات بالقوه موجود در بخش را به فعلیت رسانده و زمینه های شکوفائی اقتصاد روستائی فراهم گردد.

تذکره: در تحقیق فوق علاوه بر آنکه تأثیر نهاده های کمی در پیشرفت طرح مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته، تأثیر مسائل کیفی از قبیل تأثیر شیوه های مختلف بهره برداری و مالکیت، شیوه های مختلف مبارزه با علف های هرز و روش های کشت و مسائل دیگر بر کارائی تولید ارزیابی گردیده و نهایتاً نکات منفی و مثبت مؤثر بر کارائی کشاورزی مشخص و راه حل های مطلوب ارائه گردیده است.